

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/189/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1713210879
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Janka Richterová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1713210879.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom predsedníčky senátu JUDr. Janky Richterovej a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Milana Chalupku v právnej veci žalobcu: 1/ Q. J., K.. X.X.XXXX, O. O., V. Č.. XX, a 2/ J. J., K.. X.X.XXXX, O. O., Z. Č.. XX/A, zastúpených Advokátska kancelária Roštár - Slovák, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Révová č. 7, proti žalovanému: K.. V. O., K.. X.X.XXXX, I. O. O., Ž. Č.. XX, zastúpenému opatrovníčkou P. O., K.. XX.XX.XXXX, O. O., Č. Č.. XX, o vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 1. marca 2018 č. k. 4C/200/2013-144, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, týkajúcej sa povinnosti žalovaného zaplatiť úroky z omeškania **p o t v r d z u j e** ;

vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovaného ako predávajúceho z neplatnej kúpnej zmluvy podľa § 457 OZ zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia v preukázanom rozsahu zaplatenej kúpnej ceny 4.813,12 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % z istiny odo dňa 11.03.2012 do zaplataenia. Vo zvyšku (rozdiel medzi uplatneným obohatením 8.779,14 € a priznanou sumou) žalobu zamietol.

2. Žalobcom priznal nárok na pomernú časť náhrady trov konania bez špecifikácie tohto pomeru.

3. V časti úrokov z omeškania dospel k záveru, že žalovaný sa dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia už dňa 11.02.2012, kedy žalobcovia v pozícii žalovaných na pojednávaní konajúceho súdu vo veci sp. zn. 4C/11109/08 (o určenie vlastníctva žalovaného ku nehnuteľnostiam prevedených na žalobcov neplatnou kúpnu zmluvou zo dňa 15.5.2008) vzájomným návrhom uplatnili ako vydanie bezdôvodného obohatenia vrátenie kúpnej ceny. Preto považoval za opodstatnené priznanie úroku z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ a nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. vo výške 9 % od uplatneného dňa 11.03.2012.

4. Včas podaným odvolaním napadol rozsudok súdu prvej inštancie v časti úrokov z omeškania a trov konania žalovaný. Nesúhlasil s povinnosťou zaplatiť priznaný úrok z omeškania, ktorého výšku považoval za nesprávne určenú podľa Obchodného zákonníka. Namietol tiež premlčanie úrokov z omeškania, uplatnených až dňa 25.08.2016, o ktorých súd rozhodol až 01.03.2018. S ohľadom na okolnosti uzavretia zmluvy i osobu žalovaného nesúhlasil s priznaním trov žalobcom.

5. Proti výroku o trovách konania podali včas odvolanie i žalobcovia. Požadovali jeho zmenu, keďže z jeho znenia nevyplýva, v akom pomere bola náhrada trov konania žalobcom priznaná.

6. Odvolací súd prejednal odvolania oboch strán sporu v rozsahu a z dôvodov v ňom vymedzených (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je neopodstatnené.

7. Dlžník, ktorý nesplní svoj dlh riadne a včas je v omeškaní (mora debitoris, § 517 ods. 1 OZ). Jedným z následkov omeškania s plnením peňažného dlhu je povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi ako paušalizovanú náhradu škody úroky z omeškania, vo výške vyplývajúcej z vykonávacieho predpisu (§ 517 ods. 2 OZ, nar. vl. č. 87/1995 Z. z.), a to od splatnosti plnenia až do zániku dlhu splnením. Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal (§ 563 OZ).

8. V prípade neplatnosti zmluvy je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej získal (§ 457 OZ), prvého dňa po tom, ako bol účastníkom neplatnej zmluvy o plnenie-vydanie bezdôvodného obohatenia požiadaný .

9. Žalovaný uzatvoril so žalobcami ako kupujúcimi kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. XXXX pre kat. územie I. a na LV č. XXX pre kat. územie V.. Rozsudok súdu, ktorým bol žalovaný určený za vlastníka prevedených nehnuteľností z dôvodu neplatnej zmluvy nadobudol právoplatnosť dňa 10.03.2012 (rozsudok konajúceho súdu zo dňa 11.01.2012 č. k. 4C/1109/08-300). Žalovanému sa navrátilo vlastníctvo k nehnuteľnostiam oproti jeho záväzku vrátiť žalobcom kúpnu cenu. Keďže splatnosť plnenia nevyplýva zo zmluvy, z právneho predpisu a ani z rozhodnutia súdu, splatnosť dlhu nastala dňom nasledujúcim po tom, ako bol žalobcami na vrátenie kúpnej ceny vyzvaný, ako správne uviedol i súd prvej inštancie. Žalobcovia požiadali žalovaného o vrátenie kúpnej ceny vzájomným návrhom, stručne predneseným na pojednávaní vo veci sp. zn. 4C/1109/08 dňa 12.01.2012, k omeškaniu žalovaného s vydaním bezdôvodného obohatenia preto došlo dňom nasledujúcim po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku vo veci sp. zn. 4C/1109/08.

10. Súd prvej inštancie potom v súlade s aplikovaným ustanovením § 517 ods. 1, 2 OZ žalovaného zaviazal i na zaplatenie úrokov z omeškania, a to vo výške, ktorá vyplýva z nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ku prvému dňu omeškania (§ 3).

11. Žalovaný preto nesprávne namietajú, že súd určil úrok z omeškania podľa Obchodného Zákonníka a nedôvodne poukazujú na základnú úrokovú sadzbu ECB ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie.

12. Žalovaný vzniesol v podanom odvolaní i námietku premlčania, na ktorú však odvolací súd nemohol prihliadnuť.

13. Námietku premlčania ako jeden z prostriedkov procesnej obrany žalovaného (§ 149 CSP) možno v konaní v zásade uplatniť pred súdom prvej inštancie najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). Len pokiaľ by námietku premlčania bez zavinenia odvolateľa nebolo možné uplatniť pred súdom prvej inštancie, bolo by možné námietku premlčania považovať za novotu v odvolacom konaní podľa § 366 písm. d) CSP.

14. Žalovaný námietku premlčania v konaní pred súdom prvej inštancie neuplatnil napriek tomu, že písomné podanie žalobcov, v ktorom uplatňujú i úroky z omeškania mu bolo doručené ešte dňa 06.10.2016. Vo vyjadrení k zmene/rozšíreniu žaloby zo dňa 16.6.2017 námietku premlčania nevzniesol, rovnako tak ani na pojednávaní, konanom dňa 01.03.2018, na ktorom došlo ku vyhláseniu rozsudku.

15. Od doručenia zmeny žaloby až do rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej mal teda žalovaný dostatočný priestor na uplatnenie námietky premlčania, z ktorej nevyplýva, že bola založená na skutočnostiach, ktoré bez zavinenia žalovaného vyšli najavo až po rozhodnutí súdu prvej inštancie. Ako novotu je preto nemožno relevantne uplatniť až v odvolacom konaní.

16. Opatrovníčka žalovaného pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania nepožiadala súd o odročenie pojednávania, aby si mohli zvoliť vo veci právneho zástupcu, hoci v predvolaní na pojednávanie o tejto možnosti bol žalovaný výslovne poučený. Vedomosť o možnosti voľby právneho zástupcu žalovaný objektívne získal už v spore o určenie neplatnosti právneho úkonu, v ktorom bol advokátom aj zastúpený, avšak v tomto konaní si advokáta nezvolil.

17. Z týchto dôvodov odvolací súd v časti úrokov z omeškania napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

18. Obe strany namietli rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania.

19. Výrok rozsudku, ale ani i jeho odôvodnenie nedáva odpoveď na otázku, v akom konkrétnom rozsahu sa žalobcom náhrada trov konania priznála. Rozhodnutie súdu v tejto časti je potom v priamom rozpore s ustanovením § 255 ods. 1 a 2 v spojení s § 262 ods. 1,2 CSP. Požiadavka na určitosť rozhodnutia súdu bezpochyby vyžaduje, aby pomer úspechu bol vyjadrený vo výroku súdu, ktorým sa náhrada trov konania priznáva konkrétnym zlomkom alebo percentom.

20. Súd prvej inštancie takto nepostupoval, preto odvolací súd v tejto časti napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom rozhodne o trovách v súlade s citovanými ustanoveniami, pričom zváži tiež aplikáciu ustanovenia § 257 CSP s ohľadom na osobu žalovaného a okolnosti uzatvárania zmluvy, ktoré vyplývajú z rozsudku a zápisnic o pojednávaní konajúceho súdu vo veci sp. zn. 4C/1109/2008, tvoriacich súčasť spisu (§ 389 ods. 1, 2 CSP).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).